

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres

Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

info@sodm.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

Datum 20 september 2024

Betreft Toets op uitvoerbaarheid & handhaafbaarheid concept Energiebesluit

Geachte

Ons kenmerk
87102909

Uw kenmerk
KGG / 69776826

Bijlage(n)
Opmerkingen SodM betreffende
concept energiebesluit

Op 26 juli 2024 heeft SodM per email een verzoek ontvangen voor een uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets (UHT) van het concept Energiebesluit¹. SodM heeft uitsluitend de voor haar toezichtmandaat relevante artikelen (artikel 3.48 en artikel 3.74 voor zover deze artikelen betrekking hebben op de veiligheid van gas) betrokken in haar analyse. Dit zijn artikelen in de paragrafen 3.3. en 3.4 van de Energiewet. In deze paragrafen worden immers de wettelijke taken en verplichtingen beschreven die een relatie hebben met het verwachte toekomstige toezichtmandaat van SodM op de Energiewet. Met deze brief informeer ik u over de uitkomsten van mijn analyse.

Resultaat UHT

Na goed overleg met uw medewerkers en op grond van mijn analyse kom ik tot de conclusie dat de nadere uitwerking van artikel 3.74 Energiewet in het concept Energiebesluit de basis legt voor een verbetering van de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het toezicht ten opzichte van de Gaswet, mits rekenschap wordt gegeven aan de door mij voorgestelde wijzigingen (zie bijlage).

De nadere uitwerking van Artikel 3.48 Energiewet (invoer- en afleverspecificaties gas) zal, net als de nadere uitwerking van artikel 3.74 concept Energiebesluit, tot stand komen in de Regeling bij de Energiewet. Pas bij de uitwerking van de Regeling kan ik mijn eindoordeel geven ten aanzien van de uitvoerbaarheid en de handhaafbaarheid van dit complete wetgevingskader. Ik noem dit het complete wetgevingskader omdat ik het besluit niet los kan zien van de Regeling. Zo is het bijvoorbeeld van belang dat uitzonderingsbepalingen in lid 3 en lid 4 van artikel 3.48 Energiewet in de Regeling nader worden uitgewerkt zodat duidelijk wordt wat partijen van elkaar kunnen verwachten met betrekking tot de mogelijkheden om af te wijken van de invoer- en afleverspecificaties.

Ik licht mijn analyse hieronder toe. Voor een volledige opsomming van mijn opmerkingen en voorgestelde wijzigingen van het concept Energiebesluit

¹ Brief met kenmerk KGG / 69776826

verwijs ik u naar de bijlage van deze brief.

Toelichting analyse

In februari 2022 informeerde ik u over de resultaten van de uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets (UHT) van de Energiewet². Daarbij merkte ik onder andere op dat aanscherping van de bepalingen over het kwaliteitsborgingsysteem noodzakelijk is om te komen tot een verbetering van de uitvoerbaarheid van het SodM toezicht op de veiligheid van gas. U hebt mij destijds toegezegd dat de door SodM beoogde verbeteringen bij de uitwerking van de lagere wetgeving van de Energiewet meegenomen zullen worden.

Ik zie dat het concept Energiebesluit een aantal aanzienlijke verbeteringen bevat op dit vlak. De door mij in deze brief voorgestelde wijzigingen in het concept Energiebesluit beogen de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het toezicht op de borging van kwaliteit nog verder te verbeteren.

Borging van kwaliteit

De essentie van artikel 3.74 Energiewet gaat over de borging van kwaliteit door systeembeheerders bij de uitvoering van de wettelijke taken en verplichtingen. In het concept Energiebesluit 3.74 artikel 1 kan onterecht worden gelezen dat dit artikel zich beperkt tot het kwaliteitsborgingsysteem. Ik verzoek u daarom de titel van dit artikel en in lid 4 de term kwaliteitsborgingsysteem te vervangen door kwaliteitsborging. Hierdoor wordt bewerkstelligd dat de scope van de delegatiegrondslag in 3.74 artikel 1 niet beperkt wordt tot het KBS. Dit is een essentiële wijziging, omdat het KBS slechts een ondersteunend instrument is bij de borging van kwaliteit.

Ten tweede verzoek ik u de termen 'betrouwbaarheid' en 'veiligheid' duidelijk als twee separate kwaliteitsaspecten op te nemen in de opsomming van de kwaliteitsaspecten in artikel 3.74 artikel 1 van het concept Energiebesluit. De huidige formulering kan onterecht de indruk wekken dat slechts vier kwaliteitsaspecten worden voorgesteld in plaats van de beoogde vijf.

Daarnaast stel ik voor om in diezelfde opsomming van de kwaliteitsaspecten de term veiligheid van het systeem te vervangen door veiligheid. Veiligheid van het systeem is een term die gebruikt wordt in artikel 3.25 Energiewet om de zorgplicht te beschrijven ten aanzien van de taak beheren onderhouden en ontwikkelen. Door het kwaliteitsaspect veiligheid te noemen wordt duidelijker dat de borging van het kwaliteitsaspect veiligheid betrekking heeft op alle wettelijke taken en verplichtingen en niet uitsluitend op de zorgplicht voor de taak onderhouden, beheren en ontwikkelen van het transmissie- of distributiesysteem.

Eenduidige begripsvorming

Gezamenlijke en eenduidige begripsvorming op het gebied van systeembeheer is een belangrijke randvoorwaarde voor de borging van de veiligheid in de energietransitie. Ook draagt het bij aan de uitvoerbaarheid van het toezicht. Een van de belangrijke doelen van het toezicht op de

² Brief met kenmerk 22038687

veiligheid van gas is dat het door de systeembeheerder beoogde veiligheidsniveau aannemelijk wordt geborgd. Inzicht en overzicht in het veiligheidsniveau in Nederland is een belangrijke randvoorwaarde voor SodM om met autoriteit en onafhankelijkheid hierover te kunnen rapporteren en adviseren. Het vastleggen van definities voor belangrijke begrippen is daarvoor een randvoorwaarde.

Ten aanzien van de begrippen onderbrekingen, storingen, voorvallen en calamiteiten stel ik voor om in de lagere wetgeving definities op te nemen en af te zien van het gebruik van de term onderbreking. Eenduidige begripsvorming bevordert navolgbare borging van de kwaliteit, een eenduidige rapportage en reduceert daardoor de toezichtlasten.

Overige opmerkingen

Het toezichtmandaat van SodM richt zich onder andere op de borging van de kwaliteitsaspecten veiligheid en productkwaliteit bij de uitvoering van de wettelijke taken en verplichtingen. Normerende artikelen met betrekking tot de wettelijke taken en verplichtingen van systeembeheerders staan beschreven in de paragrafen 3.3 en 3.4 van de Energiewet. Deze artikelen vallen veelal niet binnen mijn mandaat, (met uitzondering van artikel 3.48 en 3.74). De artikelen in deze paragrafen zijn echter wel relevant voor het door mij uitgeoefende toezicht op de veiligheid van gas.

Artikel 3.25 is een voorbeeld van een belangrijk normerend artikel voor de veiligheid. Hierin wordt de zorgplicht voor onder andere veiligheid met betrekking tot het systeem vastgelegd. Ook wordt vastgelegd dat bij de zorgplicht belangen zoals milieu, energie efficiëntie en de transitie naar een duurzaam energiesysteem betrokken moeten worden. De zorgplicht en hier genoemde belangen geven dus richting aan de wijze waarop veiligheid en productkwaliteit gas geborgd moeten worden en daarmee ook aan de inrichting van het kwaliteitsborgingsysteem.

De toelichting bij het Energiebesluit geeft aan dat momenteel geen gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid op basis van Artikel 3.25 nadere regels te stellen voor de taken die de systeembeheerders hebben ten aanzien van het beheren, onderhouden en ontwikkelen van hun systemen. Toch stel ik voor dat in het Energiebesluit de term 'veiligheid van het systeem' nader wordt uitgewerkt. Ook stel ik voor om te duiden hoe de in artikel 3.25 Energiewet genoemde belangen betrokken moeten worden bij de veiligheid, betrouwbaarheid en doelmatigheid van dat systeem. Nadere duiding van deze belangen draagt bij aan de noodzakelijke uniformering van de sturing die systeembeheerders in Nederland geven aan de veiligheid van het systeem en aan de standaardisatie van de rapportage over het kwaliteitsaspect veiligheid.

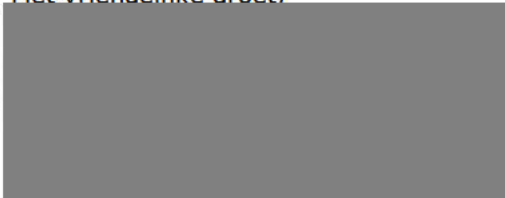
Benodigde capaciteit voor toezicht

In 2024 is 3 fte toegekend voor het versterken van het toezicht door SodM op de Energiewet. De uitvoeringsproblematiek van het KBS toezicht, die bij de claim is geschetst, is nog onverminderd actueel. Aangezien sprake is van een wetgevingspakket, wordt pas na vaststelling van de Regeling duidelijk in hoeverre de uitvoeringsproblematiek wordt opgelost en de toegekende capaciteit toereikend is.

Ik verzoek u rekening te houden met mijn opmerkingen bij de vaststelling van het Energiebesluit. Vanzelfsprekend blijft SodM graag nauw betrokken bij de uitwerking van de Regeling. SodM is ook graag bereid tot nader overleg over de inhoud van deze brief. U kunt hiervoor contact opnemen [redacted] [redacted] bereikbaar onder telefoonnummer [redacted]. Bij een eventuele schriftelijke reactie wordt u verzocht om te refereren aan het kenmerk van deze brief.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Opmerkingen SodM betreffende concept energiebesluit

Titel	SodM voorstel tekst concept Energiebesluit	Opmerkingen bij concept Energiebesluit
1 begripsbepalingen	kwaliteitsborgingssysteem: door de DSB of TSB gehanteerde systeem voor de borging van kwaliteit kwaliteitsborgingssysteem als bedoeld in artikel 3.74 van de wet;	Zie ook toelichting 3.74 artikel 1 kwaliteitsborging
3.74 artikel 1 kwaliteitsborgingssysteem	3.74 Artikel 1 kwaliteitsborgingssysteem 1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder hanteert een doeltreffend kwaliteitsborgingssysteem voor de uitvoering van de op grond van de wet aan hem toegekende taken en verplichtingen . 2. Onder een doeltreffend kwaliteitsborgingssysteem wordt verstaan het geheel van samenhangende plannen, processen en procedures dat een transmissie- of distributiesysteembeheerder in staat stelt de kwaliteit van zijn systeem zelf en van de uitvoering van de op grond van de wet aan hem toegekende taken en verplichtingen , te registreren, te implementeren, te monitoren en waar nodig bij te sturen. De transmissie- of distributiesysteembeheerder betreft daarbij in ieder geval de volgende kwaliteitsaspecten: de betrouwbaarheid, en de veiligheid van zijn systeem , de productkwaliteit, de kwaliteit van dienstverlening en de kwaliteit van meetdata en het beheer daarvan. 3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder handelt overeenkomstig de plannen, processen en procedures, bedoeld in het tweede lid. 4. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over het de de borging van kwaliteitsborgingssysteem .	Sodm stelt een paar wijzigingen voor. 1. De borging van kwaliteit staat centraal in art 3.74, de tekst moet dat niet inperken tot uitsluitend het systeem. Hierdoor kan de indruk ontstaan dat het alleen gaat om het optimaliseren van een systeem ipv de bedrijfsvoering. 2. Het KBS gaat over de kwaliteit van de uitvoering van de wettelijke taken en verplichtingen. Wettelijke taken alleen is niet volledig. In art 3.74 wordt gesproken over wettelijke taken en verplichtingen, dus SodM stelt voor hier ook aan te sluiten bij die termen. SodM stelt voor de term implementeren of realiseren toe te voegen aan het artikel, omdat dit verduidelijkt dat je niet alleen een systeem op papier moet hebben, maar ook in de praktijk zo moet werken. 3. veiligheid is een separaat kwaliteitsaspect en dient niet verbonden te worden met betrouwbaarheid. Bovendien moet veiligheid niet ingeperkt worden tot veiligheid van het systeem. Veiligheid van het systeem is een term die uitsluitend gebruikt wordt met betrekking tot slechts een van de wettelijke taken (namelijk de taak beheren, onderhouden en ontwikkelen). Ook is het belangrijk dat duidelijk blijkt dat sprake is van vijf separate kwaliteitsaspecten. De kwaliteitsaspecten betrouwbaarheid en veiligheid moeten duidelijk separaat worden gepresenteerd in de opsomming van kwaliteitsaspecten.
3.74 artikel 2 kwaliteitsplan	1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder stelt een kwaliteitsplan op. 2. Het kwaliteitsplan bevat ten minste een beschrijving van:	Voorkomen dat je beschrijvingen van de beschrijving vraagt.
	a. het kwaliteitsborgingssysteem als bedoeld in artikel [3.74 Artikel 1], tweede lid;	geen opmerkingen
	b. de kwaliteitsniveaus die de transmissie- of distributiesysteembeheerder nastreeft op de verschillende kwaliteitsaspecten ten aanzien van zijn systeem en de aan hem toegekende wettelijke taken en verplichtingen ;	Voorstel om, net als in de Energiewet, te verwijzen naar veiligheid en niet naar veiligheid van het systeem. Ook hier weer volledig verwijzen naar wettelijke taken en verplichtingen.
	c. de belangrijkste risico's voor de kwaliteitsniveaus;	geen opmerkingen
	d. de door de transmissie- of distributiesysteembeheerder geïdentificeerde bestaande en toekomstige knelpunten voor de realisatie van de verschillende kwaliteitsniveaus;	De toevoeging verschillende verduidelijkt dat per kwaliteitsaspect knelpunten gerapporteerd moet worden.
	e. de door de transmissie- of distributiesysteembeheerder gehanteerde beheers maatregelen voor de waarborging van de kwaliteitsniveaus;	De term beheersmaatregel sluit beter aan op het risicomanagement jargon.
	f. de wijze waarop de kwaliteitsniveaus gerealiseerd kunnen worden en de knelpunten geadresseerd kunnen worden met de maatregelen, bedoeld in onderdeel e;	geen opmerkingen

	g. een beschrijving van de kritische prestatie-indicatoren en de streefwaardes die gebruikt worden bij de beheersing van de kwaliteitsniveaus.	Dit voorkomt dat de tekst uit lid 2 nu een "beschrijving van de beschrijving" vraagt.
3.74 artikel 3 procedure kwaliteitsplan	3.74 Artikel 3 procedure kwaliteitsplan 1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder legt tweejaarlijks een ontwerp kwaliteitsplan voor aan de Autoriteit Consument en Markt en aan Onze Minister.	geen opmerkingen
	2. De Autoriteit Consument en Markt en Onze Minister toetsen binnen 12 weken nadat het concept ontwerp kwaliteitsplan is voorgelegd of het kwaliteitsplan voldoet aan de eisen, gesteld bij of krachtens [artikel 3.74 artikel 2]. Energiebesluit – consultatieversie 18 oktober 2023 20	Hanteren uniform begrip. Voor IP wordt ook gesproken over het ontwerp plan. Voorstel om in de nota van toelichting te verduidelijken dat SodM voor de kwaliteitsaspecten veiligheid en productkwaliteit, voor zover dit betrekking heeft op gas de toetsing uitvoert en ACM hierover informeert.
	3. Indien het ontwerp kwaliteitsplan de Autoriteit Consument en Markt of Onze Minister aanleiding geeft tot het opleggen van een bindende gedragslijn als bedoeld artikel 5.19 van de Energiewet, stelt de transmissie- of distributiesysteembeheerder het kwaliteitsplan niet vast dan nadat het kwaliteitsplan overeenkomstig de gedragslijn is aangepast.	hanteren uniform begrip
	4. De transmissie- of distributiesysteembeheerder publiceert het kwaliteitsplan na vaststelling onverwijld op een geschikte wijze en zendt het aan Onze Minister en de Autoriteit Consument en Markt.	geen opmerkingen
3.74 artikel 4 Maatregelen bij voorvallen	Maatregelen bij voorvallen. Lid 1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder van een transmissie- of distributiesysteem dat bestemd is of gebruikt wordt voor het transport van gas bij een druk tot en met 16 bar en de neemt bij het ontwerp, de aanleg, de ingebruikstelling, de exploitatie, de wijziging, het beheer, het onderhoud en de buitengebruikstelling van een transmissie- of distributiesysteem of voor wanneer dit betrekking heeft op de invoed- en afleverspecificaties van gas de technische en organisatorische maatregelen die redelijkerwijs van hem gevergd kunnen worden om voorvallen te voorkomen waardoor nadelige gevolgen voor de mens of het milieu kunnen ontstaan. Lid 2. Indien zich een voorval voordoet, als bedoeld in het eerste lid, waardoor nadelige gevolgen voor de mens of het milieu zijn ontstaan, draagt de transmissie- of distributiesysteembeheerder zorg voor het zoveel mogelijk beperken of ongedaan maken van de nadelige gevolgen voor de mens en het milieu.	1. Alle systeembeheerders hebben een zorgplicht ten aanzien van maatregelen bij voorvallen. GTS moet volgens SodM ook verplicht worden om voorvallen en calamiteiten m.b.t. de invoed- en afleverspecificaties gas te voorkomen en de effecten te minimaliseren (zorgplicht geldt namelijk in de versie van KGG niet voor GTS wanneer het buisleidingen betreft die meer dan 16 bar druk hebben). Alleen voor het melden van voorvallen dient een onderscheid gemaakt te worden (op basis van druk). De gasvoorvallen in een distributiesysteem en alle voorvallen gaskwaliteit worden bij SodM gemeld (zie verder artikel 5). De Transmissiesysteembeheerder gas meldt overige voorvallen bij ILT. Ook is het belangrijk om scherp te krijgen of registratie van voorvallen en calamiteiten een voorbeeld is van een te nemen maatregel om voorvallen en calamiteiten te voorkomen. Indien dit zo is dan zou er een delegatiegrondslag toegevoegd moeten worden aan dit artikel zodat je in de regeling regels op kan nemen m.b.t. registratie. Als het geen voorbeeld is van een maatregel, dan stelt SodM voor om een extra artikel op te nemen voor registratie met de aangepaste tekst van 3.74 en 3.79 artikel 5 lid 4. 2. In de Energiewet wordt gesproken over calamiteiten en voorvallen. Het is belangrijk dat duidelijk wordt wat een voorval en wat een calamiteit is. Voorstel is om delegatiegrondslag toe te voegen in besluit om dit nader uit te kunnen werken in de regeling.

3.74 en 3.79 artikel 5 meldingen en registratie van onderbrekingen; storingen en voorvallen	Meldingen en registratie onderbrekingen, storingen en voorvallen 1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder draagt er zorg voor dat aangeslotenen op een eenvoudige wijze onderbrekingen of storingen in het transport van elektriciteit of gas, afwijkingen van de eisen aan de kwaliteit van het transport van elektriciteit of gas, of waarnemingen van gaslucht kunnen melden en maakt aan aangeslotenen bekend op welke wijze deze meldingen kunnen geschieden. 2. Indien zich met betrekking tot een systeem voor gas dat bestemd is of gebruikt wordt voor het transport van gas bij een druk tot en met 16 bar een voorval voordoet of heeft voorgedaan waardoor nadelige gevolgen voor de mens of het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, meldt de transmissie- of distributiesysteembeheerder dat voorval zo spoedig mogelijk aan Onze Minister. 3. Indien zich afwijkingen met betrekking tot de invoed- en afleverspecificaties van gas voordoen, meldt de transmissie- of distributiebeheerder dat voorval zo spoedig mogelijk aan Onze Minister. 4. Indien zich met betrekking tot een systeem voor elektriciteit een voorval voordoet of heeft voorgedaan waardoor nadelige gevolgen voor de mens of het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, meldt de transmissie- of distributiesysteembeheerder dat voorval zo spoedig mogelijk aan de Autoriteit Consument en Markt.	1. Titel dekt de lading niet. Het gaat ook over registreren. Hier wordt de term onderbrekingen geïntroduceerd. Gasnetbeheerders spreken van 'Storingen'. Terminologie levert in de praktijk verwarring op en vraagt om verduidelijking. De termen onderbrekingen, storingen, voorvallen en calamiteiten moeten volgens SodM gedefinieerd worden in de regeling of goed toegelicht worden. 2. De systeembeheerder moet alle storingen Gas registreren, MAAR niet alle storingen Gas worden gemeld aan de toezichthouder (wordt nader uitgewerkt in MR). Uitsluitend voorvallen (cat. 1 en 2 storingen worden gemeld aan de toezichthouder). Calamiteiten zijn een heftige versie van de cat. storingen. 3. nieuw lid: (zie ook opmerkingen bij artikel 4) transmissiesysteembeheerder meldt alleen productkwaliteit voorval bij SodM, voorvallen mbt transmissiesysteem worden bij ILT gemeld.
	5. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder registreert de bij hem gemelde voorvallen, als bedoeld in het eerste lid. 6. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld ten aanzien van: a. de meldplicht, bedoeld in het eerste tot en met het derde vierde lid; b. de gegevens die dienen te worden geregistreerd over onderbrekingen, storingen en de voorvallen; c. de registratie en de openbaarmaking	6c. De wijziging borgt dat er in de regeling regels gesteld kunnen worden aan de registratie ipv aan de openbaarmaking van de registratie.
3.74 artikel 6	1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder stelt minimaal iedere vijf jaren een calamiteitenplan vast en zendt dit en tussentijdse aanpassingen van het calamiteitenplan ter goedkeuring aan Onze Minister.	artikel 51 is zonder wijziging overgenomen in het besluit. SodM vraagt zich af of het logisch is dat het calamiteitenplan voor elektriciteit ook naar de minsiter gaat, zou dit ook niet aan ACM gestuurd moeten worden?
	2. Bij ministeriële regeling worden nadere eisen gesteld aan het calamiteitenplan.	
	3. Onze Minister beoordeelt of het calamiteitenplan voldoet aan de eisen, bedoeld in het tweede lid, en kan de transmissie- of distributiesysteembeheerder verzoeken het calamiteitenplan aan te passen.	
3.25		De toelichting bij het Energiebesluit geeft aan dat momenteel geen gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid op basis van Artikel 3.25 nadere regels te stellen voor de taken die de systeembeheerders hebben ten aanzien van het beheren, onderhouden en ontwikkelen

		van hun systemen. Toch stel ik voor dat in het Energiebesluit de term 'veiligheid van het systeem' nader wordt uitgewerkt. Ook stel ik voor om te duiden hoe de in artikel 3.25 Energiewet genoemde belangen betrokken moeten worden bij de veiligheid, betrouwbaarheid en doelmatigheid van dat systeem. Nadere duiding van deze belangen draagt bij aan de noodzakelijke uniformering van de sturing die systeembeheerders in Nederland geven aan de veiligheid van het systeem en aan de standaardisatie van de rapportage over het kwaliteitsaspect veiligheid.
--	--	--

blz	paragraaf	SodM voorstel wijzigingen in tekst nota van toelichting Besluit Energiewet	opmerkingen SodM
21	2.4.3 eerste alinea titel	14. Kwaliteitsborging, calamiteiten, en voorvallen en calamiteitenplan transmissie- en distributiesysteem	
	2.4.3 tweede alinea	Overzetting huidige Gaswet en Elektriciteitswet 1998: (her-)implementatie en nationaal beleid Het concept Energiebesluit bevat nadere regels over (i) de borging van de kwaliteit van de wettelijke taken het hanteren van een kwaliteitsborgingssysteem en opstellen van een kwaliteitsplan , (ii) hoe daarover gerapporteerd en gecommuniceerd wordt en (iii) op welke wijze TSB's en DSB's omgaan met onder andere klachten, voorvallen, calamiteiten en onderbrekingen. Deze voorschriften vormen een combinatie van bestaande regels uit zowel de Gaswet (artikel 8, 8a, 51), de Elektriciteitswet 1998 (artikel 16d en 19) en het onderliggende Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas. Verreweg de meeste voorschriften zijn beleidsneutraal overgenomen. Ten aanzien van het op te stellen kwaliteitsplan maakt het concept Energiebesluit concreter (ten opzichte van het genoemde huidige besluit) welke inhoud hier moet worden opgenomen.	Klachten en meldingen die burgers/ bedrijven doen met betrekking tot onderbrekingen vallen volgens SodM niet onder de strekking van art 3.74 en niet binnen ons toezichtmandaat.
47	3.6	De Aanwijzing voor de regelgeving vereist het uiteenzetten van de milieueffecten, waarbij het volgens het Beleidskompas kan gaan om de gevolgen voor het energiegebruik, de mobiliteit, emissies en beschikbare fysieke ruimte. Zoals reeds toegelicht in paragraaf 11.6 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel genereert het wetsvoorstel Energiewet geen directe, kwantificeerbare milieueffecten. Het wetsvoorstel richt zich op de ordening van de markten voor elektriciteit en gas en ondersteunt daarin vooral de transitie naar een CO2-arme energievoorziening, zonder directe effecten te creëren. Er zijn wel enkele indirecte effecten te benoemen, zoals (i) het bieden van ruimte aan initiatieven (actieve afnemers, energiegemeenschappen, etc.) die het gebruik van fossiele energiebronnen verminderen, (ii) ruimere beschikbaarheid van (meet)gegevens ten behoeve van het zelf monitoren van of sturen op vermindering van het energieverbruik, en (iii) via het ordeningskader meer sturen op de toekomstige CO2-arme energievoorziening, bijvoorbeeld via de investeringsplannen van de TSB's en DSB's. ⁸⁰ Voor het concept Energiebesluit geldt in feite dezelfde rationale: geen directe, kwantificeerbare milieueffecten maar vooral ondersteunend aan de transitie naar een CO2- arme energievoorziening.	
64	4.4	Kwaliteitsborgingssysteem – Netbeheer Nederland geeft aan dat het belang van een kwaliteitsborging wordt onderschreven, maar vraagt of er afdoende oog heeft voor de integraliteit van kwaliteitsaspecten en de mate waarin daarover moet worden gerapporteerd. Voorts wordt aangegeven dat het wenselijk is voor TSB's en DSB's dat, hetgeen wordt gevraagd zo veel als mogelijk aansluit bij het huidige kwaliteitsborgingssysteem (gecertificeerd NTA8120 en ISO5501). Zij spreken de wens uit om hierover verder in gesprekken te gaan met de ACM, het SodM en het ministerie van KGG. In antwoord kan daarop worden gesteld dat het in beginsel aan de TSB's en DSB's is om vorm te geven aan de borging van de kwaliteit bij de uitvoering van hun wettelijke taken en verplichtingen. het kwaliteitsborgingssysteem en dat daarbij aandacht gegeven kan worden aan de gewenste integraliteit. Het concept Energiebesluit schijft voor dat netbeheerders transparant moeten zijn over de nagestreefde kwaliteitsniveaus. De kwaliteit moet aannemelijk geborgd worden met behulp van een kwaliteitsborgingssysteem en het besluit verplicht systeembeheerders hierover transparant, per kwaliteitsaspect, te rapporteren. In de regeling zal verdere invulling gegeven worden aan begrippen en eisen ten aanzien van de invulling die TSB's en DSB's zeggen hieraan dienen te willen geven. De regels voor kwaliteitsborgingssysteem is zijn bedoeld als kaders voor een reeds onder de gaswet bestaande verplichting voor TSB's en DSB's om het publieke perspectief centraal te stellen in hun bedrijfsvoering en transparant te zijn over de kwaliteitsniveaus en de aanpak van eventuele knelpunten. om de inspanningen en het besturen de proactieve en doeltreffende sturing op kwaliteit door de systeembeheerders van de organisatie bij de uitvoering van de wettelijke taken en verplichtingen aantoonbaar aannemelijk en navolgbaar te maken. Het schrijft niet voor wat de TSB's/DSB's moeten doen en op welke manier. Positief is dat de systeembeheerders het belang van kwaliteitsborging benadrukken, wat wordt onderschreven vanuit de ACM, het SodM en het ministerie van KGG. Dit is door het ministerie van KGG (EZK) recent ook tot uitdrukking gebracht bij brief aan de ACM, naar aanleiding van het onderzoek kwaliteitsborging door elektriciteitsnetbeheerders medio 2023. ⁹⁵ Aan de wens om	

		in gezamenlijk overleg met de ACM, het SodM en het ministerie van KGG tot een bemeten en gedragen set regels te komen voor de borging van kwaliteitsborgingssysteem (KBS) te komen, is inmiddels gevolg gegeven middels de lopende voorbereidingen voor de nader uitwerking in de ministeriële regeling. Dit overleg is ook een passende plek om ook onduidelijkheden bij de TSB's en DSB's over de specifieke duiding te bespreken.	
64	4.4	Kwaliteitsborgingssysteem (kwaliteitsaspecten) – In aanvulling hierop meent de respondent dat genoemde kwaliteitsaspecten eender zouden moeten zijn aan de wettelijke taken zoals gesteld in artikel 3.25 van het wetsvoorstel Energiewet. Voorts merkt de respondent op dat het kwaliteitsaspect 'kwaliteit van meetdata en het beheer daarvan', nieuw is en vraagt zich af op welke meetdata bedoeld wordt. Respondent meent uit de tekst van het concept Energiebesluit op te maken dat de kwaliteitsaspecten, toeziende op de wettelijke taken van artikel 3.25 van het wetsvoorstel Energiewet, en niet de vervangingen mede omvatten. Met betrekking tot het eerste punt moet worden opgemerkt dat artikel 3.74 een veel bredere reikwijdte heeft dan enkel het artikel 3.25. In artikel 3.25 van het wetsvoorstel Energiewet worden 'slechts' enkele generieke hoofdtaken van de TSB's en DSB's benoemd; artikel 3.74 ziet in beginsel op alle wettelijke taken en verplichtingen van de TSB's en DSB's in afdeling 3.3 en 3.4 van het wetsvoorstel. Deze kwaliteit van al deze taken (rekening houdend met de wettelijke en verplichtingen) moeten geborgd worden. De borging van kwaliteit heeft dus niet uitsluitend betrekking op de wettelijke taak beheren, onderhouden en ontwikkelen van het systeem. zijn essentiële elementen, de spanningskwaliteit en daar geeft het concept Energiebesluit nadere invulling aan. Heel bewust is aan de bestaande opsomming van de kwaliteitsaspecten ze invulling ook het begrip kwaliteit van meetdata en het beheer daarvan toegevoegd. Dit sluit aan op de wettelijke taken zoals deze aan de TSB's en DSB's zijn opgedragen in bijvoorbeeld artikel 3.57 tot en met 3.59, alsmede artikel 4.5 en 4.9 wetsvoorstel Energiewet. Met name de DSB's hebben met het op afstand uitlezen van meetinrichtingen bij kleine aansluitingen een belangrijke rol in de dataketen. Er zijn diverse signalen, mede vanuit de ACM, dat deze gegevensverzameling reeds langere tijd regelmatig achterblijft op wat redelijkerwijs verwacht mag worden. Dit heeft impact op sectorpartijen die afhankelijk zijn van deze gegevens, maar ook op eindafnemers die op regelmatige basis hun (dagelijkse) verbruiksgegevens willen inzien. Mede gelet op het imminente belang van de tijdige beschikbaarheid van kwalitatief hoogwaardige gegevens voor bijvoorbeeld de energietransitie en het mitigeren van netcongestie, is dit nu toegevoegd aan het kwaliteitsborgingssysteem.	
64	4.4	voor het kwaliteitsplan, dat dit zowel bij de ACM en als de Minister ingediend moet worden. Met 95 Reactie op brief ACM n.a.v. melding artikel 22 Elektriciteitswet, 30 april 2024 met kenmerk DGKE 53020483. Nota van toelichting concept Energiebesluit – versie d.d. 26 juli 2024 65 betrekking tot dit aspect, voorziet men een onwenselijke toename van lasten in administratie en organisatie. Hierbij, moet opgemerkt worden dat met de term Onze Minister in feite het SodM wordt benoemd. Dit is de gedelegeerde toezichthouder voor gas; dit wijkt dus niet af van de huidige praktijk.	geen opmerkingen
114		3.74 Artikel 1 kwaliteitsborgingssysteem Dit artikel is een nadere uitwerking van artikel 3.74, onderdeel a, van de wet. De wet bepaalt dat een TSB of DSB bij de uitvoering van zijn wettelijke taken of verplichtingen de kwaliteit daarvan waarborgt en dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over de door de systeembeheerders zelf vast te stellen doelstellingen voor kwaliteitsniveaus en de wijze waarop die kwaliteit wordt gewaarborgd en daarover wordt gerapporteerd of gecommuniceerd. Dit artikel is beleidsneutraal overgenomen uit artikel 8, eerste lid, onderdeel a, en tweede lid, van de Gaswet en artikel 19, eerste lid, onderdeel a, en tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998. De toezichthouder kan, indien dit nodig is, op grond van bestaande toezichtsbevoegdheden tussentijds informatie opvragen, over specifieke aspecten van kwaliteitsborging, al dan niet periodiek. Met de voorschriften over het kwaliteitsborgingssysteem in de wet, in dit besluit en in de op dit besluit gebaseerde ministeriële regeling worden regels gesteld aan de plannen, procedures en processen voor de borging van de kwaliteit van de uitvoering van de op grond van de wet aan de TSB of DSB toegekende taken en verplichtingen. De gekozen kwaliteitsaspecten richten zich op belangrijke publieke belangen met betrekking tot de bedrijfsvoering en dienstverlening van de systeembeheerders. In een kwaliteitsborgingssysteem zijn onder andere procedures en werkvoorschriften voor een veilige en	

		doelmatige bedrijfsvoering van de TSB of DSB vastgelegd. Met een dergelijk kwaliteitsborgingssysteem kan de TSB of DSB kwaliteitsaspecten, zoals betrouwbaarheid, productkwaliteit of veiligheid van de transportdienst, Systeembeheerders stellen zelf doelstellingen en beschrijven in het kwaliteitsborgingssysteem hoe zij systematisch, gestructureerd en aantoonbare de kwaliteitsniveaus aanemelijk realiseren, registreren, monitoren en bijsturen met als doel de kwaliteitsniveaus te garanderen, aantoonbaar in control te zijn en de kwaliteit continue te verbeteren.	
114		3.74 Artikel 2 kwaliteitsplan Dit artikel is een nadere uitwerking van artikel 3.74, onderdeel a, van de wet. De wet bepaalt dat een TSB of DSB bij de uitvoering van zijn wettelijke taken of verplichtingen de kwaliteit daarvan waarborgt en dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over de wijze waarop die kwaliteit wordt gewaarborgd en daarover wordt gerapporteerd of gecommuniceerd. Het kwaliteitsplan is de verbeterde versie met een nieuwe naam voor het document zoals bedoeld in artikel 8, eerste lid, onderdeel b van de Gaswet en artikel 19, eerste lid, onderdeel b van de Elektriciteitswet 1998. De term document is vervangen door kwaliteitsplan, om de inhoud van het document beter kenbaar te maken. Het kwaliteitsplan bevat net als het document een omschrijving van een kwaliteitsborgingssysteem. De inhoud van het document als bedoeld in de Gaswet is uitgewerkt in artikel 3.1, tweede lid, van het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas (hierna ook: Bikeg). In dit besluit wordt deze inhoud verder geconcretiseerd ten opzichte van het Bikeg. De wijzigingen dienen bij te dragen aan de verbetering van de transparantie over de risicobereidheid van de TSB of DSB, de borging van de kwaliteit en de realisatie van de kwaliteitsniveaus. Zo zullen bijvoorbeeld de door de TSB of DSB zelf te bepalen restrisico's voor mens en milieu en de door de TSB of DSB nagestreefde kwaliteitsniveaus voor de overige kwaliteitsaspecten betrouwbaarheid en productkwaliteit beschreven moeten worden. Ook wordt explicieter aandacht gevraagd voor de beschrijving van de kwaliteit en voor de verantwoording van systeembeheerders over het in control zijn ten aanzien van de uitvoering van alle wettelijke taken met behulp van prestatie-indicatoren voor belangrijke beheersmaatregelen. Hierover moeten systeembeheerders rapporteren. Tot slot geven de systeembeheerders in het kwaliteitsplan ook inzage in de aanpak van actuele en toekomstige knelpunten. Het kwaliteitsplan dient alle, voor de kwaliteitsaspecten relevante bedrijfsprocessen plannen, processen en procedures te omvatten. en Met behulp van een plan-do-act cyclus, de zogenaamde 'Deming circle', wordt continu bepaald of de kwaliteitsprestatie gehaald wordt en regie gevoerd op de uitvoering van de wettelijke taken en verplichtingen. Onder de beschrijving van de missie, visie en strategie Daaronder valt in ieder geval het vaststellen van de doelstellingen van het kwaliteitsniveau dat de TSB of DSB nastreeft op de verschillende kwaliteitsaspecten. Ook is het belangrijk dat de systeembeheerder aangeeft wat zijn strategie is voor de borging van de verschillende kwaliteitsniveaus. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan certificering, normering, werkinstructies, intern toezicht en auditing. De systeembeheerder beschrijft de belangrijkste risico's en beheersmaatregelen met bijbehorende streefwaarden voor de prestatieindicatoren voor het vervullen of handhaven van de kwaliteitsniveaus, en de eventuele knelpunten die ertoe leiden dat de kwaliteitsniveaus nu of in de toekomst wellicht niet behaald worden. De systeembeheerder kijkt systematisch en proactief naar de risico's, waarbij de gehele levenscyclus in beschouwing wordt genomen. Wanneer bedreigingen voor de kwaliteit ontstaan, worden de risico's deze door de TSB of DSB geanalyseerd. Daar waar de TSB of DSB risico's inventariseert die een aanzienlijk risico vormen effect hebben op voor een goede uitvoering van zijn wettelijke taak worden de knelpunten in kaart gebracht. Vervolgens wordt bepaald welke maatregelen er genomen moeten worden om de risico's te beheersen. De maatregelen kunnen betrekking hebben op competenties van mensen, de keuzes ten aanzien van materialen en methodes, processen en procedures. De gekozen maatregelen hangen samen met de geïnventariseerde risico's of knelpunten. Tot slot moet de TSB of DSB in het kwaliteitsplan aannemelijk uiteenzetten dat na toepassen van de maatregelen het kwaliteitsniveau in voldoende mate is geborgd. Bij ministeriële regeling kunnen op de onderdelen van het kwaliteitsplan nadere regels worden gesteld, bijvoorbeeld over het gebruik van KPI's en rapportages. Aandachtspunt bij de invoering van het kwaliteitsplan is dat dit een overzichtelijk en beknopt document moet zijn dat inzicht geeft in nagestreefde kwaliteit, de risico's voor de kwaliteit, de	Enige standaardisatie is gewenst in de aanpak van de rapportage aan de toezichthouders. De wijzigingen dienen bij te dragen aan de bevordering van transparantie over de bedrijfsvoering en de mate waarin de kwaliteit daarvan wordt gewaarborgd door de systeembeheerders. Het kwaliteitsplan is bedoeld als een kader voor de rapportage door de systeembeheerder aan de toezichthouders over de kwaliteit van de uitvoering van de wettelijke taken en verplichtingen. Het kwaliteitsplan stelt toezichthouder en systeembeheerder beter in staat om inzicht en overzicht te krijgen in de creatie van de publieke waarde en een proactief gesprek te voeren over de aanpak van (verwachte) knelpunten en eventueel te nemen beslissingen in de bedrijfsvoering met betrekking tot de realisatie van kwaliteitsniveaus.

		knelpunten en de maatregelen om risico's te beheersen. Niet elk risico of elke individuele maatregel kan apart worden benoemd in het kwaliteitsplan. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de inhoud van het kwaliteitsplan. Daarbij kunnen dus ook nadere regels worden gesteld over definities , de mate van detail of het aggregatieniveau waarop risico's, knelpunten en maatregelen in het kwaliteitsplan moeten worden opgenomen, de wijze waarop sturing op de doelstellingen en streefwaarden wordt gegeven en de wijze waarop kan worden verwezen naar reeds opgenomen knelpunten en maatregelen in het investeringsplan.	
114		3.74 Artikel 3 procedure kwaliteitsplan Dit artikel is een nadere uitwerking van artikel 3.74, onderdeel a, van de wet. Op grond van artikel 8, eerste lid, onderdeel b, van de Gaswet en artikel 19, eerste lid, onderdeel b, van de Elektriciteitswet 1998 beschikt de TSB of DSB al over een document met een uitwerking van een doeltreffend kwaliteitsborgingssysteem. Dit besluit regelt dat dit document voortaan wordt aangeduid als kwaliteitsplan, dat die eens in de twee jaar voorgelegd moet worden bij de ACM en de Minister en vastgesteld moet worden. Voordat het kwaliteitsborgingssysteem en het investeringsplan uit elkaar zijn gehaald bij de Wet wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet (voortgang energietransitie) werd ook de beschrijving van het kwaliteitsborgingsplan ingediend bij de toezichthouders. Daarna is het twee jaarlijks indienen alleen gehandhaafd voor het investeringsplan, en voor het kwaliteitsborgingssysteem is geregeld dat beschikt moet worden over een document dat opgevraagd kan worden door de toezichthouder. Door tweejaarlijks zowel een kwaliteitsplan als investeringsplan op te stellen krijgen de toezichthouders op een meer structurele wijze inzicht in de kwaliteitsborging door TSB's en DSB's. Daarnaast wordt net als bij het investeringsplan op een systematische wijze geregeld dat de toezichthouder het concept kwaliteitsplan kan inzien en aanwijzingen kan geven.	
115		3.74 Artikel 4 maatregelen bij voorvallen In artikel wordt artikel 3.74, onderdeel b van de wet nader uitgewerkt. Dit artikel bevat een zorgplicht voor de TSB of DSB van een transmissie- of distributiesysteem voor gas, over het voorkomen van voorvallen. Voorheen was deze zorgplicht voor gas opgenomen in artikel 4.2 Bikeg, welke met het Nota van toelichting concept Energiebesluit – versie d.d. 26 juli 2024 116 onderhavige besluit komt te vervallen. De zorgplicht heeft betrekking op alle systeembeheerders en omvat ook voorvallen ten aanzien van invoed- en afleverspecificaties. systemen die bestemd zijn of gebruikt worden voor het transport van gas bij een druk tot en met 16 bar. Voor de veiligheid van het transport bij een druk hoger dan 16 bar zijn de veiligheidseisen ook vastgelegd in het Besluit externe veiligheid buisleidingen, en na inwerkingtreding van de Omgevingswet in het Besluit activiteiten leefomgeving. De zorgplicht van een TSB of DSB heeft betrekking op de veiligheid van omwonenden, afnemers en medewerkers en op het milieu. Hiertoe onderhoudt de TSB of DSB het net en doet de TSB en DSB alles wat redelijkerwijs mogelijk is om voorvallen te voorkomen. Wanneer er zich toch een ongeval of incident voordoet stelt de TSB of DSB alles in het werk wat mogelijk is om escalatie van het ongeval te voorkomen. Om de veiligheid te waarborgen is het van belang dat de zorgplicht niet ad hoc wordt ingevuld. Deze zorgplicht maakt dan ook onderdeel uit van het borgen van het kwaliteitsaspect veiligheid binnen het kwaliteitsborgingssysteem en bijbehorend kwaliteitsplan. Doordat het beheersen van veiligheid van mensen en milieu onderdeel uitmaakt van het kwaliteitsborgingssysteem is daarmee geregeld dat een geheel van samenhangende plannen, processen en procedures wordt beschreven. Dit stelt de een TSB of DSB in staat stelt de veiligheid van zijn systeem en de uitvoering van zijn wettelijke taken te registreren, te monitoren en waar nodig bij te sturen en de toezichthouders om dit te controleren.	Systeembeheerders geven inzage in de doelstellingen die zij per kwaliteitsaspect stellen en de mate waarin zij in control zijn. Systeembeheerders maken inzichtelijk welke plannen, processen en procedures zij hanteren om te voldoen aan hun wettelijke verplichtingen bij de uitvoering van hun taken en verplichtingen en geven zo inzage in de proactieve sturing die zij uitoefenen op de realisatie van de doelstellingen voor de verschillende kwaliteitsaspecten.
116		3.74 en 3.79 Artikel 5 melden ingen en registratie van onderbrekingen, storingen en voorvallen In dit artikel wordt artikel 3.74, onderdeel b en artikel 3.79, onderdeel a van de wet nader uitgewerkt. Het eerste, tweede en vierde lid zijn inhoudelijk overgenomen van artikel 8a van de Gaswet, en artikel 4.1. Bikeg. Het derde lid is nieuw en introduceert een gelijkluidende meldplicht als in het tweede lid voor TSB's en DSB's voor elektriciteit. Het eerste lid heeft betrekking op de melding en de registratie van onderbrekingen in de levering van elektriciteit en gas en, voor gaswaarnemingen van gaslucht. Een snelle melding van onderbrekingen of waarnemingen is in het belang van zowel aangeslotenen als TSB en DSB's. De TSB en DSB's	Hier wordt de term onderbrekingen geïntroduceerd. Gasnetbeheerders spreken van 'Storingen'. Terminologie levert in de praktijk verwarring op en vraagt om verduidelijking in de tekst van het

		worden daarom verplicht er zorg voor te dragen dat onderbrekingen op eenvoudige wijze gemeld kunnen worden. Aangesloten en moeten ook op de hoogte worden gebracht van deze meldingsmogelijkheden. TSB en DSB's kunnen dit individueel doen, maar het kan ook efficiënt zijn dat TSB en DSB's hier gezamenlijk aangesloten en over informeren. De systeembeheerder moet alle storingen gas registreren, maar niet alle storingen gas worden gemeld aan de toezichthouder (wordt nader uitgewerkt in MR). In dit artikel wordt verduidelijkt dat ook de voorvallen ten aanzien van de invoed- en afleverspecificaties gemeld moeten worden. Daarnaast bevat dit artikel een grondslag om bij ministeriële regeling regels te stellen over de gegevens die de TSB of DSB registreert en over de openbaarmaking van de registratie.	besluit en of in de regeling. De termen onderbrekingen, storingen, voorvallen en calamiteiten moeten volgens SodM gedefinieerd worden in de regeling of goed toegelicht worden.
116		3.74 Artikel 6 calamiteitenplan In dit artikel wordt artikel 3.74, onderdeel b van de wet nader uitgewerkt. Dit artikel is inhoudelijk gelijk aan artikel 51 van de Gaswet en artikel 16d van de Elektriciteitswet 1998. Bij ministeriële regeling kunnen regels gesteld worden aan calamiteitenplannen. Hierbij wordt gedacht aan de volgende elementen: een beschrijving van de visie, uitgangspunten en strategie met betrekking tot crisismanagement; een beschrijving van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van crisismanagers; een beschrijving van de crisisorganisatie; een beschrijving van de besluitvormingsstructuur; een beschrijving van alarmering en opschaling; een beschrijving van het interne en externe communicatieproces. Voorts is van belang dat de calamiteitenplannen van de verschillende TSB's en DSB's op elkaar zijn afgestemd.	geen opmerkingen